

Huszadik Nemzetközi Nyelvészeti Olimpia

Banszko (Bulgária), 2023. július 23.–29.

Az egyéni verseny feladatai

A megoldások megadásának szabályai

Ne másolja le a feladatokat! Az egyes feladatok megoldását külön-külön lap(ok)ra írja! Minden lapra írja rá a feladat számát, az ülőhelyének a számát és a vezetéknevét! Máskülönben a munkája nem értékelhető.

Hacsak nem szól máshogy a feladat, részletesen le kell írnia az adatokban felfedezett mintákat vagy szabályokat. Ellenkező esetben a megoldásra nem adható meg a teljes pontszám.

1. Feladat (20 pont) Adott több guazacapáni xinka nyelvű ige két alakja, valamint magyar fordításuk:

	1. alak	2. alak	Fordítás
1.	piriy' <i>az meglátta (azt)</i>	imbir'i <i>én meglátom (azt)</i>	<i>látni</i>
2.	im'ay <i>az megmondta (azt)</i>	inim'a <i>én megmondom (azt)</i>	<i>mondani</i>
3.	aplay' stb.	inapal'a stb.	<i>kinyitni</i>
4.	k'aniy'	injk'an'i	<i>csapdával fogni</i>
5.	fikniy'	infikin'i	<i>betartani, elhinni</i>
6.	tundiy'	indunat'i	<i>(zenét) játszani</i>
7.	şakşay'	inşakats'a	<i>lopni</i>
8.	kişiy'	inşgits'i	<i>megsütni</i>
9.	hik'ay	inhik'a	<i>varrni, szőni</i>
10.	hiniy'	inhin'i	<i>megtudni</i>
11.	yulmuy'	inyulum'u	<i>cukorkát szopogatni</i>
12.	iplay'	inipal'a	<i>fürdetni</i>
13.	p'ahniy'	imp'ahan'i	<i>kiásni</i>
14.	ter'oy	inder'o	<i>ölni</i>
15.	netkay'	?	<i>tolni</i>
16.	kiriy'	?	<i>húzni</i>
17.	p'uhruy'	?	<i>lyukakat készíteni</i>
18.	her'oy	?	<i>simítani</i>

(a) Töltse ki a 15–18. sorokban az üres mezőket!

Adottak még guazacapáni xinka nyelvű igealakok, valamint magyar fordításuk:

19.	imbiiri?	<i>megláttak engem</i>
20.	hik'aj	<i>én megvarrtam, megszőttem (azt)</i>
21.	ijik'ata?	<i>én lefekszem</i>
22.	kirin'	<i>én meghúztam (azt)</i>
23.	insiiru?	<i>én siettem</i>
24.	inişapa?	<i>én elmegyek</i>
25.	inima?	<i>megmondják nekem</i>
26.	şawşan'	<i>én elültettem (azt)</i>
27.	şur'uş	<i>én megválasztottam (azt)</i>
28.	indeero?	<i>megöltek engem; én meghaltam</i>
29.	imbiri?	<i>meglátnak engem</i>
30.	heero?	<i>kisimították azt</i>
31.	p'ihna?	<i>az felugrott</i>
32.	şawşa?	<i>elültették azt</i>
33.	ak'okama?	<i>az letérdel</i>
34.	atero?	<i>megölik azt; az meghal</i>
35.	k'aata?	<i>az lefeküdt</i>
36.	asiru?	<i>az siet</i>
37.	işpa?	<i>az elment</i>
38.	aşakaşa?	<i>ellopják azt</i>
39.	her'oj	?
40.	inişpa?	?
41.	apla?	?
42.	?	<i>az megválasztotta (azt)</i>
43.	?	<i>én megláttam (azt)</i>
44.	?	<i>én elültetem (azt)</i>
45.	?	<i>csapdával megfogták azt</i>
46.	?	<i>én ugrom</i>
47.	?	<i>varrják, szövik azt</i>
48.	?	<i>megfürdettek engem</i>

(b) Töltse ki a 39–48. sorokban az üres mezőket!

△ **ŋ** = *n* a *hang* szóban. **ş** ≈ a magyar *s*. **ts** = a magyar *c*. **ʔ**, **h**, **ɬ**, **w** és **y** mássalhangzók; a **ʔ**-t és azokat a mássalhangzókat, melyeket ' követ, úgy ejtik ki, hogy rövid ideig elzárják a levegő áramlását a torokban. **i** magánhangzó. Egy betű megkettőzése hosszúságot jelez.

A guazacapáni xinka nyelv a xinka családhoz tartozik. A guatemalai Guazacapán városban beszélték. Már nincsenek folyékonyan beszélő anyanyelvűek — az elmúlt 50 évben a nyelv minden korábbi beszélője áttért a spanyol kizárólagos használatára. —*Samuel Ahmed*

2. Feladat (20 pont) Adottak mondatok apurinā nyelven és hozzávetőleges magyar megfelelőjük:

1. nuta sykaru nykanawate uwamukary	}	Én odaadtam neki _(nő) a csónakomat.
2. nykanawate nysykaru uwamukary		
3. pita ātary ipurāā	—	Te megittad a vizet.
4. kyky mynaru nyherēka sytumukary	—	A férfi elhozta a nőnek a véreket.
5. herēkatxi uātary sytu	—	A nő megitta a vért.
6. nhiximakyte pixinhikary	—	Te emlékeztél a halamra.
7. pitxiparyte umynary kykymukary	—	Ő _(nő) elhozta a férfinak a banánodat.
8. hātakuru xinhikary naikute	—	A lány emlékezett a házamra.
9. sytu apy syykanu nutamukary kyky	—	A férfi odaadta nekem a nő csontját.
10. nhīpurāāte nātary	—	Én megittam a vizemet.
11. kywītxi apukary	—	Ő _(fi) megtalálta a fejet.
12. ywa mynanu kyky uky nutamukary	—	Ő _(fi) elhozta nekem a férfi szemét.
13. ximaky nhikary apītxi	—	A hal megette a csontot.
14. hātakuru txiparyte napukary	—	Én megtaláltam a lány banánját.
15. ximaky kywy inhikary	—	Ő _(fi) megette a hal fejét.
16. hātakuru uapukaru	—	Ő _(nő) megtalálta a lányt.

(a) Fordítsa le magyarra:

17. uwa xinhikaru sytu
18. txipary nhinhikary
19. kyky aikute pysykary ywamukary

(b) Ez a mondat nyelvtanilag helytelen. Magyarázza meg, hogy miért, és adja meg a nyelvtanilag helyes megfelelőjét és annak magyar fordítását:

20. uwa umynary kanawa ximakymukary

(c) Fordítsa le kétféleképpen apurinā nyelvre:

21. Te megtaláltad a házat.
22. Én elhoztam a lánynak a csónakodat.
23. Ő_(fi) elhozta nekem a vizedet.
24. A férfi megitta a lány vérét.
25. Én emlékeztem a szemre.
26. Te megetted a banánomat.

△ Az apurinā nyelv az aravak család purus csoportjához tartozik. A Brazília északnyugat-amazóniai vidékén, a Purus folyó mentén élő kb. 9 500 fős apurinā népesség legfeljebb 30%-a beszéli.

nh = ny az *íny* szóban; tx = a magyar *cs*; x = a magyar *s*. y ajakkerekítés nélkül ejtett *u*.
ā, ē, ī nazális magánhangzók. —Kszenyija Giljarova

3. Feladat (20 pont) Adottak mondatok tengerparti marind nyelven, valamint magyar fordításuk:

1. **ob-dahetok** — *Tényleg visszatértél.*
2. **nake-dahetok** — *Visszatértünk.*
3. **nambat-ihwin** — *Ja, sírtam.*
4. **nambe-otab** — *Tényleg elkergettünk titeket.*
5. **um-kulayawn** — *Hiába nevetett ki téged.*
6. **e-keseh** — *Leköptétek őt.*
7. **ubate-huyanab** — *Ja, elhallgattattál minket.*
8. **nakum-hoyab** — *Hiába hallgattattalak el titeket.*
9. **nambame-yadayawn** — *Hú, hátrahagytunk téged!*
10. **ebe-yadanawn** — *Tényleg hátrahagytatok minket.*
11. **ibatum-yadewn** — *Ja, hiába hagytatok hátra őt.*
12. **a-isanab** — *Félbevágott engem.*
13. **obam-eseb** — *Hú, félbevágtad őt!*

A következő igék nyelvtanilag különböznek a fentiektől:

14. **bate-tamanab** — *Ja, felúsztunk.*
15. **ba-tamab** — *Tényleg felúsztatok.*
16. **a-yuyayah** — *Megborzongtál.*
17. **bam-yuyanah** — *Hú, megborzongtam!*

(a) Fordítsa le magyarra:

18. **e-yuyanah**
19. **ba-ihwin**
20. **nabum-kisayah**
21. **bat-yadawn**
22. **ubamum-kolewn**

(b) Fordítsa le tengerparti marind nyelvre:

23. *Felúszott.*
24. *Ja, visszatértél.*
25. *Hú, elhallgattattam őt!*
26. *Tényleg elkergett minket.*
27. *Tényleg hiába köptetek le minket.*

△ A tengerparti marind nyelv az anim családhoz tartozik. Körülbelül 8000 ember beszéli Indonézia Dél-Pápua tartományában.

y és **y** mássalhangzók. A tengerparti marind igealakokban a kötőjel (-) az ige két felének elválasztására szolgál, amelyeket úgy ejtenek ki, mintha külön szavak lennének.

—David Hultman (Konzulens: Bruno Olsson)

4. Feladat (20 pont) Adottak síksági krí nyelvű igealakok, valamint magyar fordításuk:

1. nimawinēskomik	— <i>ő hív engem</i>
2. kiwāpamināwāw	— <i>ti láttok engem</i>
3. kinakininān	— <i>te megállítasz minket, ti megállítotok minket</i>
4. nikakwēcimānānak	— <i>mi kérjük őket</i>
5. kiwīcihāw	— <i>te megsegíted őt</i>
6. nikakwēcimānān	— <i>mi kérjük őt</i>
7. niwāpamāw	— <i>én látom őt</i>
8. kimawinēskomin	— <i>te hívász engem</i>
9. nimawinēskomikonānak	— <i>ők hívznak minket</i>
10. kikakwēcimik	— <i>ő kér téged</i>
11. kiwāpamitinān	— <i>mi látunk téged, mi látunk titeket</i>
12. ninakināwak	— <i>én megállítom őket</i>
13. kiwīcihikowāw	— <i>ő megsegít titeket</i>
14. kinakinikwak	— <i>ők megállítanak téged</i>
15. kiwāpamāwāwak	— <i>ti látjátok őket</i>
16. kiwīcihitin	— <i>én megsegítelek téged</i>

Adottak még síksági krí nyelvű igealakok, valamint magyar fordításuk:

17. ē-nakināyēk	— <i>amint ti megállítjátok őt</i>
18. ē-wīcihak	— <i>amint én megsegítem őt</i>
19. mawinēskomikoyāhkwāwi	— <i>ha ők hívznak minket</i>
20. wāpamaci	— <i>ha te látod őt</i>
21. wīcihitako	— <i>ha én megsegítelek titeket</i>

(a) Fordítsa le magyarra:

22. **ē-wāpamikoyēk**
23. **ninakinikonān**
24. **kikakwēcimāwāw**
25. **kiwīcihitināwāw**

(b) Fordítsa le síksági krí nyelvre:

26. *ha mi kérjük őket*
27. *ők hívznak titeket*
28. *ők megsegítenek engem*
29. *te látod őket*
30. *én megállítalak titeket*

△ A síksági krí nyelv az algikus család algonkin ágához tartozik. Körülbelül 12 000 ember beszéli Kanadában, Dél-Saskatchewanban és Közép-Albertában.

Ebben a feladatban *mi* = mi nélkül. **w** és **y** mássalhangzók. A **-** jel a magánhangzó hosszúságát jelöli.

—*Lidiya Stanovnik, Aleksejs Peguševs*

5. Feladat (20 pont) Adottak szupjire nyelvű számnevek, valamint az értékük:

baashuunni	7
bepjaaga na niŋkin	21
ŋkwuu taanre na beeshuunni na kaŋkuro	285
kampwoo na ŋkwuu shuunni na beetaanre na baani	626
kampwɔhii sicyɛere na bepjaaga na ke na baaricyɛere	1639

(a) Írja le számjegyekkel:

- kampwɔhii shuunni na ke
- ŋkuu na baataanre

(b) Írja le szupjire nyelven: 15; 109; 152; 403; 1534.

△ A szupjire nyelv az atlanti-kongói család szenufó csoportjához tartozik. Körülbelül 350 000 ember beszéli Maliban és Elefántcsontparton.

A szavakat egyszerűsített átírásban adtuk meg. **ɛ** és **ɔ** magánhangzók. **ŋ** és **ɲ** mássalhangzók.
—*Aleksejs Peguševs*

Szerkesztők: Samuel Ahmed, Iván Derzsanszki (műszaki szerkesztő), Hugh Dobbs, Dmitrij Geraszimov, Shinjini Ghosh, Kszenyija Giljarova, Sztanyiszlav Gurevics, Gabrijela Hladnik, David Hultman, Borisz Iomdin, Kim Mingju, Li Thehun, Liu Jü-jang, Bruno L’Astorina, Eimear McKnight, Dan-Mircea Mirea, Miina Norvik, Andrej Nyikulin, Pan Tung-lö, Aleksejs Peguševs, Jan Petr, Alekszandr Piperszki, Przemysław Podleśny, Marija Rubinstejn, Daniel Rucki, Nathan Somers, Pavel Szofroniev, Milena Veneva (főszerkesztő), Elysia Warner.

Magyar szöveg: Iván Derzsanszki.

Sok szerencsét!